

Тумани

- Знай, Я не повернусь.

Солодкий туман ковтав мої слова і перетворював їх у щось приємне. Я все віддав, щоб продовжувати йти своїм шляхом. Навіть залишив свою свободу.

Стало незвично цієї осені. Тумани добивали своєю присутністю, хоча наче і не сезон. Така тиха і чужа осінь, з якою Я став на "Ти"... і ми не стерпіли один одного. Знову йшов на бій із самим собою, але ніколи не можу дійти на поле битви. Моя божевільна інтуїція мене знову зрадила, і я йду по колу.

У захмареному небі затрималося слизьке місячне світло. Передсвітанок. У ньому змішалися і Я, і Осінь, і незрозумілий Туман. Я тихо сказав: "Де Ти?". Дивно блукати в тумані. Дерева тремтять і хочуть щось розповідати. Покриті росою троянди, що стають схожими на дерева через цей незрозумілий туман, теж щось хочуть розповідати.

І що я роблю з людьми? Усі після мене розгублені, втомлені та ображені, що ніяк не змогли мене схопити. А як можна спіймати те, що з туману? Давні скандинави завжди не довіряли, деякі навіть боялися, тому, що приходить із туману. Але туман став невід'ємною частиною їх культури. Давав надію, що все ж звідси прийде щось хороше. Туман став ототожнюватися із невизначеністю, постійним сумнівом для очікування. Сумніви переслідували і мене. Шлях. Шлях без цілей. Проста дорога, яка нікуди не веде. Все застилав туман.

Ми шукали Дім, який колись виринав із туману для подорожніх. Змучені пілігрими там відпочивали, а що ж трапалося? Чому його немає зараз? Інколи й з хорошими людьми трапляються погані події? Я не мав відповідей, і Дому не було, щоб відпочити. Туман дивився на мене, мов на порожнє місце. Йому було байдуже до світу. Я перейняв цю манеру. Постійна невдоволеність собою починала змінювати кольори із блякло-сірого до світло-

синього. Я чув тільки критику і критику. Потреба у вдосконаленні самого себе. А я лише хотів іти шляхом. І я йшов. Не зважав на це. Що буде далі, мене зовсім не цікавило. Важливою була лише дорога та туман.

Нарешті будинок.

- Мої Вітання! - людина, яка відчинила двері, була неймовірно ввічливою.

Майже прозора долоня стискала дверну ручку, наче її там не було, і він боявся її загубити.

- Доброго! – і я раптом забув, навіщо я сюди прийшов, незрозуміло починаючи оглядати неймовірно гарні кисті рук незнайомця. Спочатку відкрилися небеса, за якими стало видно море і гори, встелені зеленими соснами. Який запах гір! І знову все поглинув туман. Я нерозривно пов'язаний з ним. Туману стало надто багато. І незнайомиць підхопив мене, щоб внести у будинок.

Двері приховали дорогу, та лише на деякий час. У нього були тонкі, але сильні руки. Це був «Інший», хто колись йшов, але зупинився для того, щоб збудувати Дім, для тих, хто буде йти далі. І ось Ми тут. Я лежу на дні власного життя, а Він стоїть і дивиться. Ніколи ще не бачив представників цивілізації Туману. Напевно, тому, що ніколи не бачив дзеркала.

Майбутнє цього дому є рідким, як лід, що тане. Дім був худим, як і його мешканець. Він виглядав неймовірно сумно. Дуже тонкі стіни, кольори, що біжать, як краплі води на вікнах. Стіни, списані цитатами із рідкісних та давніх книг, що можна знаходити на дорозі, якою ми йдемо. І всюди самотність, яку облишила наївність, але не підбрала звичка. Портрети філософів Декарта та Канта, що характеризували хід його думок. Чіткий та лінійний, але складний, як механізм годинника. Портрет Шопенгауера вказував на його віру. Він відчував переродження волі та найгіршість цього світу, що був лише ілюзією, як сон метелика з даоської

притчі. Відчуття того, що ти сон такої тендітної істоти, лише надихає на життя. Крихкість, яка породила тебе і водночас забирає, зміцнювала його віру. Він теж все віддав, щоб йти. І з нічого збудував цей дім. Ніщо потім поглине його, але зараз було байдуже, що буде потім. Рух продовжувався. Сон триває. Прикраси лише із срібла та латуні. Мідне дзеркало на стіні. Все блякле та невловиме для миттєвостей. Він їх боявся, щоб залишитися у пам'яті людей, які його лише відштовхували. Будинок дихав не в такт своєму господареві. Він намагався знайти резонанс із туманністю незнайомця, але ніяк не міг. Та дихав добре, по-справжньому.

Багато років тому подорожній вирішив, що епічні подорожі потрібно втілювати наодинці і з'являтися лише час від часу на острівцях життя, щоб нагадати про себе. Доки не прийшла Інша людина, худа і нескінченно стомлена. Тоді Дому захотілося забрати його до себе, він нагадував йому власного Творця, який канув у Ніщо. Він постійно турбувався про нього то димом, то туманом, то повітряним рисом на кухні.

- Ну, що? Будемо шукати Твій втрачений ранок? – спитав незнайомиць. – Раптом ти подолаєш брехню? Раптом вона поступиться - і ти знайдеш, що шукаєш?

- Ні. Я не знайду. Я нічого не шукаю. Передсвітанок - це мій час. Ранок мені не потрібен. А Ви шукали його?

- Так, шукав.

- І як? Знайшли?

- Звичайно.

Для мене настала Тиша та сріблястий настрій. Він знайшов. І я був щасливий за нього. Йому був потрібен втрачений ранок. Перший, кого я зустрів на цій дорозі, щось знайшов, але не дійшов до кінця, якого немає.

- А як же Шлях? – скоротливість лунала у моєму голосі.

- А Він все ще триває. Ми йдемо. Я, Дім і Втрачений Ранок.

І я побіг з Дому в Туман. Двері самі відчинились. Це тривало надто довго, щоб стомитися та впасти. Тоді настало відчуття, що я тану, наче маленька сніжинка на тонкій гілочці. Під снігом з'являлись руни. Вони виходили із туману. Давня мудрість Одіна, яка прийшла з туману від води, коли він висів на дереві, принесений в жертву собі самим собою. Туман говорив: « Будь здатен знати шлях давнини, і це знання дозволить тобі побачити нитку, що веде до сьогоднішнього дня». І, справді, при наявності шляху неможна довго залишатися на місці. Залишати. Ми звикли залишати все, що нас наздоганяє. Я забув, як любити, щось чи когось. Тут лише Туман, через який нічого не видно. У царстві білих тіней ми побачили старця, що вмів лише кричати, вмивав душу всіх пілігримів снігом. Сивина у волоссі робила його теплим та бездушним. Він теж знав, що це лише сон, тому і кричав. Навколо нього збиралось багато подорожніх, які дивилися та чекали чуда, але він не був магом, він був лише безумним старцем, що кричав і знав, що цей світ лише сон. Тому його крик линув у темряву і вкривав всіх наче хвиля морська, як покривалом.

Навколо дороги ріс лише вереск, з якого можна було робити чай для підтримки сил. Але він навіював лише смуток. Буває, смуток стає чимсь більшим, аніж просто тимчасовістю. Він живе своїм власним життям, пульсує, дихає, творить свій окремий світ меланхолії. Тужливий і болісний, він стає твоєю хворобою. Небесні сльози змішуються з твоїми... Ти розчиняєшся у мряці зимового ранку. І залишається тільки дощ. Обнімає тебе, горне до себе, немов загублену дитину. І ти коришся. Настає абсолютна тиша... і все зникає.

У цьому світі не снилися сни. Ми самі були ними. Порожнеча рухала нами для того, щоб йти. Мудрості той не знає, хто не пізнав порожнечі. Від світу нас відділяв лише її тонкий погляд. Але коли дивишся в порожнечу, вона зазирає і в тебе. Тоді ви стаєте чимось одним, наче смуток повертається для продовження дня.

Схопивши квітку Снігового Лотоса, яка була такою рідкістю на дорозі, я побіг знову, як ніколи. Мені вперше пощастило знайти щось окрім вереску. І чому те, що ми любимо, нас постійно намагається наздогнати? Сили закінчуються швидко - і знову забуття.

Коли відкриваєш очі, очікуєш побачити щось приємне, хоча б сонячне світло, але туману надто багато. І Сонце видно лише в горах. Цього разу поруч була незнайома дівчина, яка легко спитала:

- Як справи?
- Твоїми молитвами.
- Радість моєї набожності ! - захоплено відповіла вона. – На твої плечах проступають синявою руни.
- Так. Я знаю.
- Тоді ти маєш знати, що ця квітка Снігового лотоса зробить тебе щасливим.
- Щастя. Воно надто ілюзорне, а вона надто справжня.
- Тоді для чого ти слухав стільки лекцій на цій дорозі?
- Ти за мною слідувала?
- Звичайно, адже ти вчитель. І ми за тобою йдемо. Тому що тебе любимо.
- Лише втеча дарує забуття, за яким ми знаходимо щастя. Адже свобода лежить по той бік відчаю.
- Тоді вам час іти далі.
- Тому той, хто вільний від цілей, бачить чарівну таємницю шляху. – Все, що я встиг сказати перед тим, як іти далі.

І багато щастя підготовлено шляхом для того, хто вільний на ньому. Цей світ немає сенсу. Той, хто це усвідомлює, отримує свободу. Для того, щоб її полишити та йти далі. Ніщо мене так не надихало, як безвихідна ситуація на дорозі. Тоді, коли ти бачиш міста, що вириваються із туману Тих,

хто відмовився йти. Не як незнайомець в Домі, а зовсім інакше. Забувши про те, що шлях існує. А незнайомець це дуже добре пам'ятав.

Я ніс квітку Снігового Лотоса. Куди? А хіба це важливо? Я просто її ніс. Виринали люди. Туман їх знову поглинав. Все рухалося, зникало і з'являлося. А не змінювався лише шлях. Сто років тому один лектор став самотнім. Як можна належати комусь, коли ти постійно в граничному стані? Дзеркала його видовжували, але не відображали його обличчя. І він пішов. На купі каміння сиділи люди із ванільними очима і красою, що лякає. Тоді Лектор побачив свою самотність. Зупинився і сів біля них, а люди розійшлись. Шлях поглинув туманом і його для того, щоб інші могли йти. Таке трапилося і з Білим Лектором, який був трішки сірим для своєї самотності. Він забув про те, що ми не самотні. Святі ніколи не бувають одні.

Сон рухав нас, і ми йшли далі. Ніяк не в змозі дійти до поля битви.

Туман став срібним. Скоро буде море.

- Так, скоро буде море, – пролунав тихий голос.

Я його впізнав би будь-де.

- Ти бачила море?

- Ні.

- Кажуть, що на небі тільки і розмовляють про море. І про захід сонця, як воно повільно зникає в пінистих хвилях моря. І невидиме світло, наче від свічки, горить десь глибоко у воді. А ще про відчуття смаку морського повітря. Знаєш, яке воно на смак?

- Ні.

- Воно солоне. Сидіти, закопавши ноги в мокрий пісок, і відчувати морський вітер. На небі тільки й роблять те, що розмовляють про море, а ми ніколи не бачили моря.....

- Тоді йдемо. Дорога не закінчується.

Небо... Чому я бачу небо, невже її душа наче невибаглива чистота неба. Напевно так, адже очі не брешуть. Невеликі частинки сірості шукають спокою серед безкінечності синяви. Скільки потрібно нам неба? Скільки? Небагато - вистачить того, що можна побачити у її очах. Це святість. Небо відкриває нам шлях до безкінечності, саме тієї дороги, котру шукають палігристи, змучені та ніким не скорені. Пошуки - ось, що породжує ця синява, такі очі змушують шукати те щастя, що є серед нас. Ті шляхи ведуть у незвідане небо. Всесвіт безкінечний і небо також, її очі також – безкінечні я можу дивитися у них всю вічність, котра відведена людському життю. Її очі дають змогу доторкнутися поглядом у незвіданий хаос Всесвіту, рушити у той шлях, який шукають всі. Шлях дива та незрозумілої ейфорії почуттів, що ведуть до неба. Небо... Чому я бачу небо? Напевно, вона - небо! Так, небо... таке далеке та недосяжне, але таке безмежне та мрійливе.

Далі було йти важче. Як серед піску. Море не хотіло полишати думки. Навколо багато піску. Це нагадало історію про Квітку серед Піску, яка потрапила в країну туманів, щоб дати спогади, що вона росла на могилі поета.

Тоді мені сказали, що одного дня я дійду до кінця. Це було не так. Туди, де гранітні стіни, де скалисті чорні гори і риби плавають лише у вині, а на одязі розквітають золоті квіти – там мені дозволять впасти на коліна, щоб моя сива борода змогла доторкатися землі. Шкода, що я не вірю в Бога, але так безмежно сумую за ним. З мого мішка на землю розсипалися речі. І я подумав, що світ - це лише посмішка, яка жевріє на устах повішеного, котрого зустрів на дорозі. Біль полишив його тіло, очі перестали бачити, але світ не захотів піти з нього. Нарешті я побачив його щасливим. Він став вільним, втратив все, заради чого варто жити, але забув про саме життя. Тому й не отримав того, чого хотів, - дійти до кінця шляху.

Біля цієї порожньої труни ми будемо шукати його, Нещасного, у впевненості знайти його, тому що як сум віруючого прагне до гробу святого,

так Нещасних манить Захід, до цієї порожньої домовини. Кожен переповнений думками, що він призначений для нього. Нещастя заповнило наші душі.

- Ти заходиш ?
- Не зараз, - відповідає кожен із Нещасних.
- А коли ?
- Скоро. Як тільки стану зайвим.
- Зрозуміло. Я можу допомогти.
- Не варто. Яюсь сам впораюсь.
- Точно?
- Так.

Тут люди були молодшими, але надто зношені душею. Вони дивилися скляними очима на мене і не розуміли, що тут відбувається. Але я пішов. І туман рухався зі мною далі. Ми стали рівними. Кожен з нас був таким, як Інший. Ми давали один одному надію, що колись нам буде добре.

Людина знаходить те, що вона шукає, і той, хто вірить в привидів, знайде примару. Тут вже нічого шукати, і шлях закружляв далі. Колись ми були надто старі, щоб помічати те, що в нас під ногами, любити дощі та туман. Тепер, коли дні вже не рахуються, все рухається по колу, створюючи в танці вогонь та камінь, циклічно рухаючи і їх для того, щоб перетворити в срібло та золото. Бездушний цей світ розколотого сну. Це острів проклятих, а ще тут є такі, як ми, остання стадія розкладання духу людського. Відчували скорботу там, де радість. Падати на коліна вже не хотілось. Я любив рівність між людьми, навіть якщо вони і не справжні.

- Хто Ти ? – спитав Чоловіка, що стояв на колінах.
- Ти!
- А він тоді хто? – вказавши на Іншого.
- Я, - тихим голосом відповів Інший чоловік.

- Для чого ми тут?
- Для того, щоб зустрітися та йти далі.

Вони піднялись з колін та пішли. Мені вже мало що хотілося робити. Ні йти, бігти, лежати, стояти, дивитися. Згадуючи те, що мене постійно переслідувало те, що я люблю, ноги змусили йти вперед. Ось так ми йшли. Я Туман та Квітка Снігового Лотоса, щоб бачити та зустрічати подорожніх. Яким має бути справжній пілігрим? Який в нього має бути справжній одяг, щоб впізнавати невпізнане? Рваний плащ, стерті ноги, посох та фляга з гарбузи? Ах, ну, звісно, капелюх, щоб сонце не сліпило очі, але тут більше немає сонця, тепер є лише туман. Колись мене спитали, що буде після нашої смерті. Не стримуючи сміх, відповідав: « Ви живете, але хіба Ви можете сказати, що таке життя?» Ніхто не знав життя, яке він проживає, і замість того, щоб пізнавати свій шлях, він турбувався про те Інше життя. Для чого нам розмовляти з мертвим світом? Читати книги мудреців, які вмерли дуже давно? Адже вони знали, що не зможуть передати усі знання, які вони мали. Нехай давність завжди приваблювала своєю сивиною. І читаємо ми її лиш тому, що іншого немає.

Стійкість та благородність інших, внутрішніх дворів, може змагатися із підступністю, догматизмом та розумом. Я навчився повертати всі свої дні до центру подій, але ніколи не говорити про це. На дорозі так і не зрозуміли, що трапилося того дня. Ну, що ж? Прийшов час для того, щоб зайти в двері. Ми відкрили їх - і тисячі Снігових Лотосів посипалися в різних точках планети для того, щоб їх могли збирати. Вони пам'ятали абсолютно все, що траплялося на дорозі. Кожен, хто їх підбирав, йшов далі, щоб бачити шлях, пити чай із вереску, який ріс біля дороги. Втікати із будинків, які живуть. Блукати в тумані Буття. Полишати свою свободу, щоб просто йти без цілей. Лотоси за доброю традицією з'являлися в дзеркалах, щоб спокусити людей блідою самотністю. Самотність присипляє, Ви знали про Це?

- Як Ваші письмена? – спитала знайома дівчина.

- На плечах?
- Та ні, - вона стояла і згадувала. – Скажу інакше: як ваші Писання?
- Хіба мені потрібно щось писати?
- Звичайно.
- Тоді напишу книгу. Це недовго. Вона вийде зовсім короткою.
- Так. Текст буде надто вибілений, ідеї стрункі, а слова прості?
- Звичайно.
- Тоді добре. А там буде нічне волосся із золотими нитками?
- Напевно, Ви мене з кимось плутаєте. Я це вже забув, хоча колись любив.
- Можна ще питання?
- Так.
- Як рухаються ваші Тумани?
- Мені здається, вільно. Надто вільно, доводиться відкривати квартиру для того, щоб вони ходили туди-сюди.
- Мені здається, вони добрі. Ваші Тумани. Були ... і подобішали останнім часом. Можливо.

Я віддано посміхнувся і задав питання із дуже далекого минулого.

- Як Ваше королівство?
- Там лише повішені вікна. Загадки без відповідей.
- Ну, що ж! Приходьте, завжди радий Вас бачити.
- Якщо Ви будете розповідати про свої тумани, то обов'язково.

Здається, не все так погано. Цілком може бути, що не все так погано.

Час підганяв. Доведеться йти далі. Чим більше я зустрічаю людей, тим більше мені хочеться пізнавати свій шлях. А для цього потрібно йти вперед.

Місяць крізь туман робив срібною затоку. Там горіли зірки в безодні над пустелею. Неможливо дійти до поля битви. А хіба це вже так важливо? Крізь туман бігла моя тінь, оминаючи місця, де її взагалі не могло бути. Тінь єдина, хто розділяє твій шлях постійно. Вона, як і туман, ніколи не полишала

мене на дорозі. Вереск все ще продовжував з'являтися, ним обросли гори оленів, які паслись біля дороги. Взявши себе в руки, я повернувся, щоб очистити їх. Їх очі були великими та спокійними, наче ніколи не бачили туману. Вони зникли так само, як і прийшли. Бувають же такі люди, які погано ставляться до оленів. Сіра посмішка нагадала мені про них. Вона перетворилась на мокрицю, що вічно живе у тумані, та заповзла під шкіру на моїй щоці. Щось надто знайомим було у цьому всьому. Я вирішив, що час іти. Зараз. Залишив перед оленями квітку Снігового Лотоса, дивно смикнувши вереск. Подивився на верх, а там все ще говорили про море. Я вже бачив море. Тепер потрібно йти в гори, на Захід. Там, де ніколи ніхто нікого не шукає. І я пішов, залишаючи сліди, як стилос у воскові на дощечках середньовічних мудреців. Щоб потім хтось зміг їх прочитати. Для чого? Для того, щоб просто йти. Шляхом, який не має цілей та мети. Адже той, хто вільний від цілей, бачить чудесну таємницю шляху.